

ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

The Leadership in Digital Technology of Schools Administrators in the Next Normal Era under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2

เจตณรงค์ วรฮาด¹, สุมาลี ศรีพุทธิรินทร์²

Jetnarong Worahard¹, Sumalee Sriputtarin²

¹⁻²สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

¹⁻² Educational Administration and Development, Faculty of Educations, Nakhon Phanom University

Corresponding author: Email: Jetnarong.jet@gmail.com

(Received: September 30, 2023; Revised: October 20, 2023; Accepted: November 10, 2023)

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญที่จะนำความสำเร็จและเสริมสร้างคุณภาพทางการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในองค์กร และขับเคลื่อนการบริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไปของสถานศึกษา อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษาได้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป และ (2) ประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวน 231 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ คือ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .43-.86 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .38-.84 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า (1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป เรียงลำดับค่าสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ด้านการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร และ ด้านวัฒนธรรมเทคโนโลยีดิจิทัล ตามลำดับ

คำสำคัญ : สภาพปัจจุบัน ; สภาพที่พึงประสงค์ ; ความต้องการจำเป็น ; ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัล ; ยุคชีวิตวิถีถัดไป

Abstract

The digital leadership of school administrators is an important mechanism to bring success and enhance the quality of learning within the organization and drive the administration in the next normal which will cause efficiency and effectiveness in the administration of educational institutions. The purposes of this study were (1) to examine the current and desirable situations of the leadership in digital of school administrators in the next normal era and (2) to assess needs of the leadership in digital of school administrators in the next normal era. The sample group consisted of 231 school administrators and teachers. The sample size was determined using the percentage criteria selected by Stratified Random Sampling. There were 2 five-rating scale questionnaires used in this study: (1) a questionnaire on current situations of the leadership in digital of schools administrators in the next normal era under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 with the index of Item Congruence (IC) between .60-1.00, the discrimination between .43-.86, and the reliability of .98; and (2) a questionnaire on desirable situations of the leadership in digital of schools administrators in the next normal era under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 with the index of Item Congruence (IC) between .60-1.00, the discrimination between .38-.84, and the reliability of .98. The statistics employed were percentage, mean, standard deviation and the Modified Priority Needs Index (PNI Modified).

The results were found that (1) the current situations of the leadership in digital of school administrators in the Next Normal era in overall, were at a high level. The desirable situations of the leadership in digital of school administrators in the Next Normal era in overall, were at the highest level. (2) The results of the assessment of the needs of the leadership in digital of school administrators in the Next Normal era ranked from highest to lowest: digital vision; digital literacy; digital citizenship; digital infrastructure support; the use digital for communication; and digital culture, respectively.

Keywords: Current Situations; Desirable Situations; Needs; The Leadership in Digital Technology; Next Normal Era

1. บทนำ

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นับเป็นเหตุการณ์สำคัญของโลก ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชนทั่วโลก ทุกเพศ ทุกวัย และส่งผลกระทบต่อประชาชนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงในชีวิตและคุณภาพชีวิตอันเนื่องมาจากข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพของประชาชน โดยเฉพาะในช่วงที่มีการประกาศใช้มาตรการปิดเมือง ถึงแม้จะมีการผ่อนคลายมาตรการนั้นลงในเวลาต่อมา ผลกระทบเหล่านั้นก็ยังคงอยู่จากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ประเทศไทยกำลังได้รับผลกระทบอย่างหนัก ทั้งด้านการบริการ ด้านการท่องเที่ยว และด้านการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 (กรมอนามัย, 2566) มุมมองของคนส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ว่าโลกได้เปลี่ยนโฉมหน้าในทศวรรษที่กำลังมาถึงโดยสิ้นเชิง สถานการณ์การระบาดที่กินระยะเวลายาวนานได้เปลี่ยนแปลงการให้บริการและระบบสาธารณสุข การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและมิติต่างๆ มีแนวโน้มว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงถาวร ทั้งระยะทางทางสังคม ข้อเสนอแนะด้านสาธารณสุข การเดินทาง ธุรกิจและกิจกรรมสาธารณะ ในขณะที่ภาคการศึกษาเตรียมพร้อมรับบทบาทของการเรียนรู้ในโลกใหม่ รูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป และการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ สำหรับ

ยุคหลังโควิด-19 ด้วยเช่นกัน การตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ในวันนี้จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาในวันข้างหน้าในระยะยาว ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรต้องตัดสินใจโดยมีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาและการพัฒนา และสิทธิมนุษยชนเป็นแนวทางด้วย การศึกษาจะคงอยู่ได้และมีประสิทธิภาพก็ขึ้นอยู่กับ การปรับตัว ทักษะ รวมถึงการคิดค้นพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566 : ออนไลน์)

แนวคิด Next Normal หรือ ยุคชีวิตวิถีถัดไป เกิดขึ้นครั้งแรกในช่วงวิกฤติการณ์การเงิน (Financial crisis) ของสหรัฐอเมริกา โดยบริษัท McKinsey & Company และได้กลับมาเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายอีกครั้งหลังการระบาดของใหญ่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปี พ.ศ. 2563 ยุคชีวิตวิถีถัดไป เป็นยุคที่มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมรูปแบบการดำเนินชีวิต ให้อยู่ในรูปแบบใหม่ของผู้คนทั่วโลก รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนทั่วโลกที่เปลี่ยนไป การดำรงชีวิตที่ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป โดยเฉพาะการเปิดรับเทคโนโลยีบริการดิจิทัลใหม่ ๆ นำเทคโนโลยีมาใช้ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน การเรียนการสอน การทำธุรกิจออนไลน์ เพื่อความอยู่รอด ทั้งวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร และวิถีปฏิบัติ จนคุ้นชิน ทั้งในเรื่อง การสื่อสาร การคิดและเรียนรู้ต่างๆรอบตัว โดยมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยด้านสุขอนามัย และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จะเห็นได้ว่าจาก “New Normal” ไปสู่ “Next Normal” จะเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลที่ประชาชนทุกเพศทุกวัย และทุกภาคส่วน ต้องเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และการดำเนินธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น การเรียนออนไลน์ นอกจากนักเรียน นักศึกษาแล้ว คนวัยทำงานยังสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะ เพื่อสร้างรายได้ให้มากขึ้น การทำธุรกิจออนไลน์ รวมทั้งการใช้โปรแกรมจัดการธุรกิจและเครื่องมือดิจิทัลเพื่อลดต้นทุน การก้าวผ่านจาก “New Normal” ไปสู่ “Next Normal” ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัล (Digital Infrastructure) เพื่อให้ประชาชนทุกเพศทุกวัย สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม รวมทั้งมีทักษะและความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขั้นพื้นฐาน (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2566 : ออนไลน์)

การศึกษาไทยในยุคชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) นั้น จะมีพื้นฐานมาจากแนวทางชีวิตวิถีใหม่ สืบเนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาในช่วงสถานการณ์โควิด-19ก่อให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการเรียนออนไลน์หรือการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ต่างๆผ่านออนไลน์มากขึ้น การศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความเคลื่อนไหวของสังคมโลก ทำให้องค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้น สร้างความน่าสนใจ และสามารถทำให้ผู้ที่มีความสนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ นำไปใช้พัฒนา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ศึกษา เช่น ระบบลงทะเบียนออนไลน์ ระบบการแจ้งผลการเรียนออนไลน์ จากการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ผู้ที่พร้อมจะเรียนรู้ และเปิดรับความท้าทายใหม่ ๆ อยู่เสมอจึงจะสามารถตั้งรับและพัฒนาตนเองได้ ซึ่งเทคโนโลยีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้นั้น เกิดจากการร่วมมือกันระหว่างองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือและเอกชน ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาระบบพื้นฐานที่เอื้อกับการเรียนรู้ ขึ้นมาตลอดเวลา แต่สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามไปนั้นคือ ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศที่ไม่เท่าเทียม อาจจะทำให้ประเทศที่ยังไม่พัฒนา ประเทศกำลังพัฒนา หรือพื้นที่ที่ยังไม่พัฒนานั้น อาจจะยังไม่มีโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับเทคโนโลยีทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างไรก็ได้ยกยกจนและผู้ที่ไม่เข้าถึงเทคโนโลยีจะถูกทิ้งและมองข้ามไป จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนผ่านจาก “New Normal” ไปสู่ “Next Normal” นั้นไม่ว่าจะด้านใดก็ตามจะเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลที่ประชาชนทุกเพศทุกวัย และทุกภาคส่วน ต้องเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต (Digital Transformation) แม้ว่าเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการก้าวผ่านจาก “New Normal” ไปสู่ “Next Normal” แต่สิ่งที่การศึกษาไทยต้องตระหนัก คือการวางโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัล ที่จะให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม เพื่อสร้างทักษะและความเข้าใจในการใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลขั้นพื้นฐาน และสามารถปรับตัวให้ทันกับสิ่งที่จะต้องพบเจอต่อไปในอนาคต (จตุรงค์ พะยอมแยม, 2565 : ออนไลน์)

การบริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไปต้องสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีวิสัยทัศน์เพื่อรองรับ หรือนำการเปลี่ยนแปลง มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างให้เกิดการทำงานเป็นทีม โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมคิด ร่วมทำงาน ร่วมชื่นชมผลงาน และสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็วและรุนแรงส่งผลต่อเศรษฐกิจสังคมรวมทั้งการจัดการศึกษาให้ต่อ รับเปลี่ยนการบริหารจัดการวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความสำคัญส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร การคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ หรือรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมเพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร (จิตติมาวรรณศรี, 2564)

ภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไปมีความจำเป็นและมีความสำคัญมากขึ้นในยุคปัจจุบันเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของการบริหารจัดการศึกษานั้นคือ “ผู้บริหารสถานศึกษา” ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญในการปลดล็อกไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพได้ จำเป็นต้องมี “ภาวะผู้นำทางดิจิทัล” ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงการใช้เทคโนโลยีสู่การพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น เทคโนโลยีทางการศึกษายังมีส่วนช่วยอย่างมากต่อการศึกษา การจะใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรให้ความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งครูต้องมีความเชื่อว่าการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน (Efeoglu and Coruk, 2019) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ได้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนทุกช่วงวัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญร่วมกันของรัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดรวมจำนวน 181 สถานศึกษา ใน 6 อำเภอประกอบด้วย อำเภอท่าอุเทน อำเภอบ้านแพงอำเภอสรีสงครามอำเภอนาหว้าอำเภอโพนสวรรค์ และอำเภอนาทม เน้นการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางด้านผู้เรียนการตามวิสัยทัศน์จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานความเป็นไทยน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีจุดเน้นคือ 1 นักเรียนคุณภาพ 2 ห้องเรียนคุณภาพ 3 ผู้บริหารครูคุณภาพ 4 โรงเรียนคุณภาพและ 5 เขตพื้นที่การศึกษาคุณภาพ การจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูและด้านบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบกับการให้ความสำคัญในการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีองค์กรต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการร่วมมือพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนร่วมกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2, 2566 : ออนไลน์)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป ซึ่งจะเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาทางด้านภาวะผู้นำทางดิจิทัลให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลและจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศและเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพสูงสุด

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2.2 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

3. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยจำแนกตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัล
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับยุคชีวิตวิถีถัดไป next normal
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

กัณฑชาติ กุดนอก (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการมีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์เทคโนโลยีดิจิทัล (2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณัฐธิดา สงค์แก้ว (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม (2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมมีภาวะผู้นำดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน (3) ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการจัดการและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง ควรมีการจัดฝึกอบรมในการจัดการศึกษาและควรจัดทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มภาวะผู้นำดิจิทัล

ภัทรธาดา เผือกม่วง (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ทักษะการบริหารและภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (2) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง และ (3) แนวทางการเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์ผลงาน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การมีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ โดยใช้การอบรมเรียนรู้ผ่านผู้เชี่ยวชาญที่ประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้งานได้จริงในการบริหารสถานศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษามีการใช้ทรัพยากรด้านคอมพิวเตอร์

มูฮาหมัดรุซลัน สือบากะลูติง (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีด้านที่มีค่าสูงสุดได้แก่วิสัยทัศน์ดิจิทัล (2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน (3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดท้าวสตูอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพสูง ให้เพียงพอต่อการรองรับการใช้งานของระบบบริหารจัดการศึกษาทั้งของสถานศึกษาและห้องเรียน ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในหลายๆ วิธี

สุชญา โกมลวานิช (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน เมื่อพิจารณา เรียงลำดับ พบว่า ด้านการสื่อสารดิจิทัลมีการปฏิบัติที่สูงสุด รองลงมาเป็นด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการรู้ดิจิทัล (2) การมีสมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัด โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” และ (3) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการรู้ดิจิทัล สามารถพยากรณ์การมีสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 57.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชุชาติ พทธลา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางดิจิทัลโดยรวมมีระดับการปฏิบัติในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด 1 ข้อคือสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีและอยู่ในระดับมาก 7 ข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้แก่การมีจริยธรรมทางสังคมและกฎหมาย, การสร้างแบรนด์ (ตราสินค้า), การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์, การพัฒนาวิชาชีพ และการวัดประเมินผล

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Feride (2022) ได้ทำวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและสมรรถนะที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีเพียงพอ และมีทัศนคติเชิงบวกและมีความสามารถเพียงพอต่อการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาสมรรถนะความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี ทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยี และสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ในทำนองเดียวกัน ทัศนคติและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยี ก็มีความสัมพันธ์เชิงบวก ดำเนินการกับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของโรงเรียน การศึกษานี้ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในกระบวนการรวม เทคโนโลยี การศึกษานี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสำคัญทั้งสามนี้ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนในกระบวนการรวมเทคโนโลยีจากการตรวจสอบคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน การศึกษานี้จะช่วยให้เข้าใจถึงวิธีการสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนดิจิทัลโดยการปรับปรุงคุณสมบัติความเป็นผู้นำที่อาจเป็นไปได้

Arumugam (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง อำนาจของความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่ในการเสริมสร้างศักยภาพในตนเองของครูต่อการใช้ ICT จากการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางระหว่างความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีกับการรับรู้ความสามารถของตนเองของครู ถึงกระนั้น ก็ยังมี 24% ของอิทธิพลของความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของครู สองมิติที่มีส่วนร่วมคือความเป็นเลิศในการประกอบวิชาชีพและการเป็นพลเมืองดิจิทัล กล่าวโดยสรุป ครูใหญ่สามารถสร้างการฟื้นฟูการเรียนรู้ความสามารถของตนเองของครูได้หากพวกเขา

กระตุ้นให้พวกเขาใช้ ICT อย่างชาญฉลาด ครูใหญ่ควรเป็นแบบอย่างแก่ครูและนักเรียนเพื่อให้มั่นใจว่าแนวคิดของการเรียนการสอนในห้องเรียนดำเนินการผ่านแนวทาง ICT เสมอ

Derar (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลของความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่ต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครู ผลการวิจัยพบว่าระดับของความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของโครงสร้างทั้งห้า (การปรับปรุงระบบความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ความเป็นเลิศในการประกอบวิชาชีพ วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล และความเป็นพลเมืองดิจิทัล) การพัฒนาวิชาชีพและการบูรณาการเทคโนโลยีของครูอยู่ในระดับสูง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สำคัญระหว่างโครงสร้างความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาวิชาชีพทั้งห้ากับการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในโรงเรียน

Jesson (2020) ได้ทำวิจัยเรื่อง สสำรวจความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและผลกระทบของอาจารย์ใหญ่เกี่ยวกับความสามารถทางเทคนิคของครู ผลการวิจัยพบว่าตัวบ่งชี้ความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีทั้ง 5 นั้น ครูเห็นด้วยกับความเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีที่อาจารย์ใหญ่มี อีกทั้งครูมีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนการสอน การใช้การวิเคราะห์การถดถอย การศึกษาแสดงให้เห็นว่าความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่ไม่ได้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถทางเทคโนโลยีของครู ขอแนะนำให้นักวิจัยรายอื่นทำการศึกษาที่คล้ายคลึงกันเพื่อสนับสนุนหรือโต้แย้งผลการวิจัยนี้

SitiNoor (2019) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่และผลกระทบต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในห้องเรียนศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยจะแสดงให้เห็นว่าระดับความเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี โครงสร้างทั้งห้าของ ISTE (2014) และการบูรณาการเทคโนโลยีของครูอยู่ในระดับสูง แต่ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่และการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกในภาคเหนือของเคดาห์ โปรแกรมการเตรียมความพร้อมของอาจารย์ใหญ่ควรเน้นความเป็นผู้นำบนพื้นฐานของเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มการบูรณาการเทคโนโลยีในห้องเรียน แนะนำให้ทำการวิจัยเพิ่มเติม เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพสำหรับอาจารย์ใหญ่

Raamani (2018) ได้ทำวิจัยเรื่อง อิทธิพลของความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี ของผู้อำนวยการโรงเรียนและการพัฒนาวิชาชีพต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา การศึกษาแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่กับการบูรณาการเทคโนโลยีของ ครู นอกจากนี้ การพัฒนาด้านวิชาชีพยังมีผลอย่างมากต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ความสำคัญ - การพัฒนาวิชาชีพโดยเน้น ICT จะต้องดำเนินการสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้พวกเขาสามารถเป็นได้ผู้นำด้านเทคโนโลยีและกระตุ้นให้ครูบูรณาการเทคโนโลยีในห้องเรียนเพื่อเตรียมนักเรียนให้เป็นแรงงานที่มีทักษะสำหรับการปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0

4. วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการศึกษา ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จาก 181 สถานศึกษา จำนวน 2,313 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 181 คน ครู จำนวน 2,132 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จาก 181 โรงเรียน จำนวน 231 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 104 คน และครู จำนวน 127 คน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าคุณภาพเครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ .80 - 1.0 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.43-0.86 และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.38-0.84 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ที่หาได้มีค่าเท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ที่หาได้มีค่าเท่ากับ 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยส่งในรูปแบบ Google Form ผ่านระบบออนไลน์ และได้แบบสอบถามคืนจำนวน 231 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบ คำบรรยายความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผล การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNImodified) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น สุวิมล ว่องวานิช (2558)

5. ผลการศึกษา

วิเคราะห์ข้อมูลของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารในยุคชีวิตวิถีถัดไป โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.04	0.63	มาก	4.63	0.42	มากที่สุด
2. ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล	4.18	0.59	มาก	4.68	0.40	มากที่สุด
3. ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร	4.14	0.62	มาก	4.69	0.39	มากที่สุด
4. ด้านการรู้ดิจิทัล	4.10	0.62	มาก	4.67	0.41	มากที่สุด
5. ด้านความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล	4.11	0.63	มาก	4.67	0.42	มากที่สุด
6. ด้านการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล	4.07	0.60	มาก	4.62	0.47	มากที่สุด
รวม	4.11	5.73	มาก	4.66	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

6. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไปสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผู้ศึกษาพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกถึงการมีความรู้และความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ก้าวทันเทคโนโลยีเป็นแบบอย่างในการเทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ สามารถบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ครูร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ สนับสนุนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับการศึกษาของ กันตชาติ กุดนอก (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Feride (2022) ได้ทำวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและสมรรถนะที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีเพียงพอ และมีทัศนคติเชิงบวกและมีความสามารถเพียงพอต่อการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาสมรรถนะความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี ทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยี และสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา

2. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร มีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการสื่อสารกับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน ด้วยทักษะการสื่อสารอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นตัวอย่างที่ดีในการสื่อสารของสมาชิกในองค์กร เพื่อให้เกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึงโดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัย ผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลายๆทาง ก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับยุคสมัยที่ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ในยุคชีวิตวิถีถัดไป มีการปรับปรุงและพัฒนาการใช้ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารให้สอดคล้องกับยุคชีวิตวิถีถัดไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทรนดา เผือกม่วง (2625) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ทักษะการบริหารและภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (2) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ Derar (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลของความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่ต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครู ผลการวิจัยพบว่าระดับของความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของโครงสร้างทั้งห้า (การปรับปรุงระบบความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ความเป็นเลิศในการประกอบวิชาชีพ วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล และความเป็นพลเมืองดิจิทัล) การพัฒนาวิชาชีพและการบูรณาการเทคโนโลยีของครูอยู่ในระดับสูง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สำคัญระหว่างโครงสร้างความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาวิชาชีพทั้งห้ากับการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในโรงเรียน

3. การประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ด้านการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร และด้านวัฒนธรรมดิจิทัล ตามลำดับ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้ศึกษา นำมาอภิปรายผล ดังนี้

7.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาวิสัยทัศน์ดิจิทัลทางการศึกษา ที่แสดงออกว่า มีความรู้และความเข้าใจการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา ก้าวทันเทคโนโลยีเป็นแบบอย่างในการใช้ดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบ สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ครูร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้สนับสนุนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

7.1.2 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการใช้ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร มีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการสื่อสารกับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน เพื่อให้เกิดการทำงานด้วยทักษะการสื่อสารอย่าง

ชัดเจน ทันสมัย ทั้งเครือข่ายภายนอกและภายใน ก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารควรให้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ มีความรู้และความเข้าใจการใช้ดิจิทัลทางการศึกษา ก้าวทันเทคโนโลยีเป็นแบบอย่างในการเทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ สามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ครูร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ สนับสนุนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

7.2.2 ควรศึกษาและเปรียบเทียบการภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคชีวิตวิถีถัดไป ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

8. เอกสารอ้างอิง

- กันตชาติ กุดนอก. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กรมอนามัย. (2566). มาตรการและแนวปฏิบัติการจัดการสถานที่ก่อสร้างและที่พักชั่วคราวของแรงงานก่อสร้างกรณีการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- จตุรงค์ พะยอมแย้ม. (2565). การศึกษาไทยในยุค next normal [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://il.mahidol.ac.th/th/newsletter64-page-9/> [9/4/2566]
- จิตติมา วรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ชูชาติ พงศา. (2561). องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. ปรินญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐริตา สงค์แก้ว. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- ภัทรณดา เผือกผ่อง. (2625). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- มูฮำหมัดรุชดี ลือบาเกตุติง. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตวัน ระเบียบ. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุชญา โกมลวานิช. (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (2566) **วิสัยทัศน์** [ออนไลน์],
เข้าถึงได้จาก <https://www.nkp2.go.th/vision/> [9/4/2566].
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). **9 ข้อเสนอแนะในการปรับตัวสู่การจัดการศึกษายุคหลังโควิด-19** [ออนไลน์],
เข้าถึงได้จาก <https://bic.moe.go.th/index.php/gallery/2021-08-29-21-34-25/2350-9-ideas> [1 พฤษภาคม 2566].
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2566). **Digital Transformation จาก New Normal สู่ Next Normal** [ออนไลน์],
เข้าถึงได้จาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/digital-transformation-new-normal-next-normal>
[9 เมษายน 2566].
- Arumugam Raman. (2021). **Principals' Technology Leadership and its Effect on Teachers' Technology Integration in 21st Century Classrooms**. Universiti Utara Malaysia
- Derar eleyan. (2021). **Effect of Principal's Technology Leadership on Teacher's Technology Integration Ministry of education**, & Arab American University, Palestine
- Efeoglu, C., & Coruk, A. (2019, October-December). **The Relationship Between Teachers' Attitudes Towards educational Technologies and School Administrators' Technology Leadership Roles**. international Journal of Human and Behavioral Science, 5(2), 73-78
- Feride Karaca. (2022). **The relationship between Turkish high school administrators' technology leadership self-efficacies and their attitudes and competencies towards technology use in education** Marmara University.
- Jesson L. Hero. (2020). **Exploring the Principal's Technology Leadership: Its Influence on Teachers' Technological Proficiency** Philippines
- Raamani Thannimalai. (2018). **the influence of principals' technology leadership and professional development on thachers' technology integration in secondary schools**. Universiti Utara Malaysia, Malaysia
- Siti Noor Ismail. (2019). **The authority of principals' technology leadership in empowering teachers' self-efficacy towards ICT use** School of Education, Universiti Utara Malaysia, Malaysia.